

A woman with brown hair tied back, wearing a yellow blazer, is smiling and looking out a window with white blinds. She is holding a document. The background is bright and airy.

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET OCH DESS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

■ SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET
Broschyrer Iswe (2011)

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET
OCH DESS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Social- och hälsovårdsministeriet och dess förvaltningsområde

Social- och hälsovårdsministeriets broschyrer Iswe

ISBN 978-952-00-3320-0 (inh.)

ISBN 978-952-00-3321-7 (PDF)

URN:ISBN-978-952-00-3321-7

www.stm.fi/sv/publikationer

Omslagsbild: Plugi Oy

Utgivare: Social- och hälsovårdsministeriet

Layout och tryckning: Juvenes Print - Tampereen Yliopistopaino Oy, Tammerfors 2011

Översättning: Käännös-Aazet Oy, Helsingfors

Innehåll

Social- och hälsovårdsministeriet	6
Strategiska mål för social- och hälsovårdspolitiken	8
Organisation	9
Avdelningarna	11
Avdelningen för främjande av välfärd och hälsa	11
Avdelningen för social- och hälsovårdstjänster	12
Arbetskyddsavdelningen	13
Försäkringsavdelningen	14
Förvaltnings- och planeringsavdelningen	15
Särskilda enheter	17
Stabsenheten	17
Enheten för internationella ärenden	17
Beredskapsenheten	18
Enheten för information och kommunikation	18
Ombudsmän anknutna till social- och hälsovårdsministeriet	19
Jämställdhetsombudsmannens byrå	19
Barnombudsmannens byrå	19
Nämnder och delegationer vid social- och hälsovårdsministeriet	21
Besvärsnämnder	23
Organisationerna inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde	26
Regionförvaltningsverken	27
Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea	27
Penningautomatföreningen PAF	27
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Valvira	27
Strålskyddscentralen	28
Institutet för hälsa och välfärd	28
Arbetshälsoinstitutet	28
Kostnader och finansiering av den sociala tryggheten	30
Kostnader och finansiering	32
Kommunala utgifter och finansiering	32
Utgifterna för hälso- och sjukvård	33

Social- och hälsovårdsministeriet

Social- och hälsovårdsministeriet arbetar för att alla ska ha samma möjligheter till ett sunt och tryggt liv.

Social- och hälsovårdsministeriet har till uppgift att

- främja god hälsa och funktionsförmåga hos befolkningen
- arbeta för en hälsosam arbets- och livsmiljö
- säkra tillräckliga social- och hälsotjänster
- säkra en rimlig försörjning under alla skeden i livet
- främja jämställdheten mellan könen.

Social- och hälsovårdsministeriet leder beredningen och verkställigheten av social-, hälso-, jämställdhets- och arbetarskyddspolitiken i Finland. Som en del av statsrådet verkställer ministeriet regeringsprogrammet, anger riktlinjerna för utvecklingen, bereder lagstiftningen och de centrala reformerna samt styr deras praktiska genomförande.

Social- och hälsovårdsministeriet har ett omfattande förvaltningsområde. Under ledning av ministeriet verkar ett flertal självständiga ämbetsverk och inrättningar som driver ministeriets social- och hälsopolitiska mål och deltar i de projekt som ingår i regeringsprogrammet.

Omkring 4 800 personer arbetar vid ämbetsverken och inrättningarna inom förvaltningsområdet.

Social- och hälsovårdsministeriets strategiska val

1. En stark grund för välfärden

- Hälsa och välfärd ska ingå i allt beslutsfattande
- Längre arbetsliv med arbetshälsa
- Balans mellan de olika delområdena av livet
- Hållbar finansiering av den sociala tryggheten

2. Alla ska ha möjlighet till välbstånd

- Skillnaderna i välfärd och hälsa minskas
- Kundcentrering som utgångspunkt för servicen
- Nya servicestrukturer och verksamhetsformer
- Stark social samhörighet

3. Livsmiljön ska stöda hälsa och trygghet

- Miljöns livsduglighet stärks
- Samhällets fungerande i specialsituationer säkras

Strategiska mål för social- och hälsovårdspolitiken

Det strategiska målet för social- och hälsovårdspolitiken är ett socialt hållbart samhälle där människorna behandlas jämlikt, allas delaktighet säkerställs och varje människas hälsa och funktionsförmåga främjas.

Ett socialt hållbart samhälle

- behandlar alla samhällsmedlemmar rättvist
- stärker delaktigheten och gemenskapen
- stöder hälsan och funktionsförmågan
- tillhandahåller den trygghet och service som behövs.

Hållbar utveckling bygger på ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

Finland år 2020

Finland år 2020 är ett socialt hållbart och livskraftigt samhälle. Människornas jämlikhet, psykisk och materiell välfärd, jämställdhet mellan könen samt ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet främjar en balanserad utveckling av samhället

Social hållbarhet förutsätter en fungerande social trygghet som hjälper människorna att klara av också risksituationer i livet. Alla har rätt till social välfärd, delaktighet och bästa möjliga hälsa.

I ett välfärdssamhälle uppnås både de sociala och de ekonomiska målen. Den ekonomiska utvecklingen skapar verksamhetsförutsättningarna för välfärdssamhället, och den sociala tryggheten stärker å sin sida balansen mellan samhället och ekonomin. En rätt dimensionerad och fungerande social trygghet är en styrka för samhället.

Organisation

Social- och hälsovårdsministeriets verksamhet leds av ministrarna: social- och hälsovårdsministern och omsorgsministern. Dessutom svarar idrotts- och kulturministern för jämställdhetsärenden. Ministrarna bistås av statssekreterarna samt kanslichefen, som är ministeriets högsta tjänsteman.

Under kanslichefen fungerar fem avdelningar och fem särskilda enheter:

- Avdelningen för främjande av välfärd och hälsa
- Arbetskyddsavdelningen
- Avdelningen för social- och hälsovårdstjänster
- Försäkringsavdelningen
- Förvaltnings- och planeringsavdelningen
- Stabsenheten
- Enheten för internationella ärenden
- Beredskapsenheten
- Enheten för information och kommunikation
- Jämställdhetsombudsmannens byrå

Avdelningarna svarar för beredningen av de viktigaste uppgifterna inom social- och hälsovården, den sociala tryggheten, jämlikheten och arbetarskyddet samt leder och samordnar det praktiska genomförandet. Avdelningarnas verksamhet samordnas i ministeriets ledningsgrupp.

Som självständiga myndigheter i samband med avdelningarna fungerar dessutom:

- Läkemedelsprismyndigheten
- Barnombudsmannen

De särskilda enheterna har hand om specialuppgifter som betjänar hela ministeriet. Ministeriets verksamhet koordineras i tjänstemannaledningsgruppen och ministrarnas ledningsgrupper.

Avdelningarna

Avdelningen för främjande av välfärd och hälsa

Avdelningen stöder människornas välfärd och sociala delaktighet samt deras hälsa och funktionsförmåga.

Avdelningens gruppindelning med ansvarsområden:

Gruppen för förebyggande av skador	<ul style="list-style-type: none">- drog-, alkohol-, tobaks- och narkotikapolitiken- förebyggande av olyckor hemma och på fritiden, våld i parrelationer och inom familjen samt penningspelsproblem- medling vid brotts- och tvistefrågor
Gruppen för främjande av delaktighet	<ul style="list-style-type: none">- förebyggande socialpolitik- socialarbete och social rehabilitering- bostadsbidrag och utkomststöd- tjänster för bostadslösa och socialt utslagna grupper
Gruppen för planering och uppföljning	<ul style="list-style-type: none">- Nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården (Kaste-programmet)
Gruppen för hälsofrämjande	<ul style="list-style-type: none">- samhällspolitik som påverkar hälsa och hälsofrämjande- förebyggande hälsotjänster, rådgivningsbyråer, skolhälsovård och studerandehälsovård- företagshälsovård- bekämpning av smittsamma sjukdomar och förebyggande av folksjukdomar
Gruppen för miljö- och hälsoskydd	<ul style="list-style-type: none">- hälsoskydd- kemikalieövervakning- bio-, gen- och nanoteknologi- strålningsövervakning

Avdelningen för social- och hälsovårdstjänster

Avdelningen ansvarar för systemet för social- och hälsovårdstjänster, dess utveckling och lagstiftningen med anknytning till det.

Till avdelningen hör även Barnombudsmannens byrå.

Avdelningens gruppindelning med ansvarsområden:

Gruppen för klienter och personal	<ul style="list-style-type: none">- klientens och patientens ställning och rättigheter- social- och hälsovårdens klientavgifter- social- och hälsovårdspersonal och IT
Gruppen för hälsotjänster	<ul style="list-style-type: none">- hälsovårdstjänster, medicinsk rehabilitering, rättsmedicin, läkemedelsförsörjning, produkter och utrustning för hälso- och sjukvård- mentalvårdstjänster och missbrukarvård
Gruppen för sociala tjänster	<ul style="list-style-type: none">- socialservicen för familjer, barn och unga, äldre, personer med funktionsnedsättning och utvecklingsstörda samt familjepolitiska förmåner- internationella adoptioner- ersättningar för skada ådragen i militärtjänst samt tjänster för krigsinvalidier och veteraner- ärenden som gäller avbytarservice för lantbruksföretagare och pälsdjursuppfödare

Arbetskyddsavdelningen

Avdelningen styr ansvarsområdena för regionförvaltningsverkens arbetskydd, bereder och utvecklar lagstiftningen och politiken inom arbetskyddet och ansvarar för internationellt samarbete inom arbetshälsa.

Avdelningens gruppindelning med ansvarsområden:

Tillsynsenheten	<ul style="list-style-type: none">- regional övervakning av arbetskyddet- produkttillsyn
Verksamhetspolitiska enheten	<ul style="list-style-type: none">- välbefinnande i arbetet- Europeiska arbetsmiljöbyråns nationella uppgifter och uppgifter på EU-nivå
Lagstiftningsenheten	<ul style="list-style-type: none">- beredning av lagar, förordningar och författningar som gäller arbetskydd- ärenden som gäller kollektivavtalens allmänt bindande verkan

Försäkringsavdelningen

Försäkringsavdelningen styr och leder försäkringspolitiken samt ansvarar för beredningen av lagstiftningen som gäller socialförsäkringar och andra försäkringar.

Läkemedelsprisnämnden som verkar i anslutning till avdelningen fastställer på basis av sjukförsäkringslagen ersättningar och partipris för de läkemedelspreparat som ersätts med stöd av sjukförsäkringslagen.

Avdelningens gruppindelning med ansvarsområden:

Pensionsförsäkringsenheten	<ul style="list-style-type: none">- arbetspensioner- folkpension och familjepensioner- handikapp- och vårdbidrag- ärenden som gäller olycksfall och yrkessjukdomar
Arbetslöshets- och sjukförsäkringsenheten	<ul style="list-style-type: none">- arbetslöshetsförmåner- sjukförsäkringsersättningar- moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning- vuxenutbildningsstöd- läkemedelsersättningssystemet
Försäkringsmarknadsenheten	<ul style="list-style-type: none">- försäkringsmarknadens verksamhet, särskilt försäkringsbolagens soliditet och tillsynen över dessa- trafik-, patient- och miljöskadeförsäkring
Planeringsenheten	<ul style="list-style-type: none">- verksamhets- och ekonomiplanering, ekonomiförvaltning- avdelningens personalfrågor och allmänna förvaltning
Koordineringsenheten	<ul style="list-style-type: none">- EU-frågor samt frågor och fördrag med anknytning till multi- och bilateral internationell verksamhet inom avdelningens förvaltningsområde

Förvaltnings- och planeringsavdelningen

Avdelningen sköter uppgifter inom ekonomiförvaltning och allmän förvaltning vid ministeriet och inom dess förvaltningsområde, planering och resultatstyrning samt utarbetar strategiska utredningar.

Avdelningens gruppindelning med ansvarsområden:

Ekonomigruppen	<ul style="list-style-type: none">- ekonomi- och verksamhetsplaneringen- statsandelssystemet och kommunekonomin- ärenden med anknytning till Penningautomatföreningen
Planerings- och utvecklingsgruppen	<ul style="list-style-type: none">- samordning av forskning och utveckling inom förvaltningsområdet- ärenden som gäller EU:s strukturfond- resultatstyrning- styrning och samordning av regionförvaltningen
Jämställdhetsenheten	<ul style="list-style-type: none">- jämställdhetspolitik och -lagstiftning- främjande av integrering av jämställdheten mellan könen i statsförvaltningen
Gruppen för förvaltningstjänster	<ul style="list-style-type: none">- utvecklingsprojekt inom förvaltningen
Gruppen för fastighets- och ämbetsverkstjänster	<ul style="list-style-type: none">- lokaler och ämbetsverksservice
Enheten för informationshantering	<ul style="list-style-type: none">- informationstjänster- registratur, arkiv och bibliotekstjänster

Särskilda enheter

Stabsenheten

Enheten bistår och stöder kanslichefen samt samordnar de olika uppgifterna vid ministeriets avdelningar och enheter.

Stabsenheten

- genomför ministeriets strategiska planering
- följer upp verkställandet av regeringsprogrammet
- utvecklar lagberedningen.

Enheten för internationella ärenden

Enheten utvecklar, planerar och samordnar internationella ärenden inom förvaltningsområdet.

Enheten för internationella ärenden

- koordinerar förvaltningsområdets verksamhet särskilt inom EU, i organ inom det nordiska samarbetet, i FN:s olika organ, i Europarådet och inom OECD
- ansvarar för bilaterala samarbetsavtal mellan Finland och andra länder inom social- och hälsovårdsområdet och verkställandet av dessa.

Beredskapsenheten

Enheten är en sakkunnig-, styrnings- och utvecklingsenhet inom social- och hälsovården.

Beredskapsenheten

- utvecklar i samarbete med ministeriets avdelningar och särskilda resultatgrupper samt förvaltningsrådets ämbetsverk och inrättningar beredskapen för special-situationer under normala förhållanden och vid undantagsförhållanden.
- upprätthåller situationsledningsberedskap och säkerhetsarrangemang.

Enheten för information och kommunikation

Enheten sköter och utvecklar social- och hälsovårdsministeriets interna och externa kommunikation, arbetet med intressegrupper samt samhällspåverkan.

Enheten för information och kommunikation

- bygger upp en helhetsbild av ministeriets mål, riktlinjer och verksamhet
- stöder internt samarbete samt styrningen och förvaltningsområdet och arbetet med intressegrupper
- samordnar och främjar kommunikationen vid ministeriet och inom dess förvaltningsområde
- stöder ministeriets avdelningar och särskilda enheter i deras kommunikation
- utvecklar och koordinerar ministeriets nätkommunikation och publikations-verksamhet.

Ombudsmän anknutna till social- och hälsovårdsministeriet

Jämställdhetsombudsmannens byrå

Jämställdhetsombudsmannen har till uppgift att övervaka att jämställdhetslagen följs och i synnerhet att förbudet mot diskriminering och diskriminerande annonsering följs.

Ombudsmannen tar initiativ och utfärdar råd och anvisningar för att lagens syfte ska uppnås så väl som möjligt. Jämställdhetsombudsmannen följer att jämställdheten mellan kvinnor och män genomförs på samhällslivets olika områden.

Barnombudsmannens byrå

Barnombudsmannen har till uppgift att främja barnens intressen och ta tillvara barnens rättigheter. Detta sker i samarbete med andra myndigheter samt organisationer och övriga aktörer inom området.

Utgångspunkten för barnombudsmannens verksamhet är FN:s konvention om barnets rättigheter.

Barnombudsmannen avgör inte frågor som gäller omhändertagande av och vårdnad om enskilda barn.

Nämnder och delegationer vid social- och hälsovårdsministeriet

Inom stabsenhetens förvaltningsområde

- Delegationen för frontveteranfrågor

Inom förvaltnings- och planeringsavdelningens verksamhetsområde

- Delegationen för hälso- och sjukvården under undantagsförhållanden

Inom försäkringsavdelningens förvaltningsområde

- Delegationen för äldre- och pensionsärenden
- Trafikskadenämnden
- Läkemedelsprismämnden
- Läkemedelsprismändens expertgrupp
- Patientskadenämnden
- Sjukförsäkringsdelegationen
- Ersättningsnämnden för olycksfallsärenden
- Försäkringsförmedlingsnämnden
- Examensnämnden för försäkringsmatematiker
- Miljöförsäkringsnämnden

Inom förvaltnings- och planeringsavdelningens verksamhetsområde

- Nämnden för internationella adoptionsärenden i Finland
- Riksomfattande etiska delegationen inom hälso- och sjukvården
- Barnombudsmannadelegationen
- Delegationen för elektronisk informationsadministration inom social- och hälsovården
- Delegationen för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården
- Delegationen för privat social- och hälsovårdsservice
- Delegationen för småbarnsfostran

Inom verksamhetsområdet för avdelningen för främjande av välfärd och hälsa

- Delegationen för bioteknik
- Gentekniknämnden
- Folkhälsodelegationen
- Kemikaliedelegationen
- Delegationen för barns och ungas hälsa och välfärd
- Delegationen för rusmedels- och nykterhetsärenden
- Delegationen för medling vid brott
- Delegationen för social- och hälsovården
- Strålsäkerhetsdelegationen
- Delegationen för smittsamma sjukdomar
- Delegationen för hälsofrämjande motion
- Delegationen för företagshälsovård
- Delegationen för romska ärenden
- Riksomfattande handikapprådet
- Delegationen för rehabiliteringsärenden

Inom jämställdhetsärendenas förvaltningsområde

- Jämställdhetsdelegationen
- Jämställdhetsnämnden

Inom arbetarskyddsavdelningens förvaltningsområde

- Nämnden för utbildning av laddare
- Nämnden för fastställande av kollektivavtals bindande verkan
- Arbetarskyddsdelegationen
- Delegationen för beredning av arbetarskyddsbestämmelse

Besvärsnämnder

Social- och hälsovårdsministeriet handlägger inte ansökningar om ändring av beslut, anmärkningar eller klagomål. Däremot övervakar ministeriet besvärsnämndernas verksamhet och ser till att medborgarnas rättsskydd tillgodoses vid sökande av ändring.

Besvärsnämnden för social trygghet är första besvärinstans för den som överklagar beslut av bl.a. Folkpensionsanstalten eller arbetsplatskassorna.

Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden är första besvärinstans i ärenden som gäller arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd, medlemskap i arbetslöshetskassa, studiesociala förmåner inom arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, altherningsersättning, frivilliga studier under arbetslöshet samt ärenden som gäller lönegaranti och ärenden enligt lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden.

Besvärsnämnden för arbetspensionsärenden är besvärinstansen för den som överklagar beslut som gäller förvärvspension inom den privata sektorn.

Besvärsnämnden för olycksfallsärenden handlägger besvär som anförts över försäkringsbolagens beslut i ärenden som gäller olycksfall i arbete och yrkessjukdomar.

Trafikskadenämnden avger utlåtanden och tillämpningsrekommendationer i syfte att skapa enhetlig ersättningspraxis för ersättning vid trafikskador.

Social- och hälsovårdsministeriets och förvaltningsområdets organisationer

Organisationerna inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde

Inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde verkar ett flertal självständiga ämbetsverk och inrättningar som driver ministeriets samhälleliga mål och deltar i de projekt som ingår i regeringsprogrammet. En del av dem producerar forskningsunderlag för lagberedningen, social- och hälsopolitiska riktlinjer och beslut. En del av ämbetsverken är tillstånds- och tillsynsmyndigheter.

SHM koordinerar förvaltningsområdets olika uppgifter i en ledningsgrupp som inför av ministeriets, ämbetsverkens och inrättningarnas högsta ledning. Social- och hälsovårdsministeriet undertecknar vart fjärde år ett resultatavtal med följande ämbetsverk och inrättningar:

- Regionförvaltningsverken (uppgifter inom social- och hälsoväsendet, arbetarskydd)
- Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea
- Penningautomatföreningen (PAF)
- Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Valvira
- Besvärnämnden för social trygghet
- Strålskyddscentralen
- Institutet för hälsa och välfärd
- Arbetshälsoinstitutet
- Besvärnämnden för arbetslöshetsskyddet

Avtalen ses över varje år och utfallet utvärderas.

Andra aktörer inom ministeriets förvaltningsområde är

- Alko Oy
- Pensionsskyddscentralen
- Folkpensionsanstalten
- Utbildningsfonden
- Arbetarskyddsfonden
- Arbetslöshetsförsäkringsfonden
- Finansinspektionen

Regionförvaltningsverken

Det finns sex regionförvaltningsverk i Finland. De har hand om de tillstånds-, tillsyns- och rättsskyddsuppgifter som tidigare tillhörde de avvecklade länsstyrelserna, miljötillståndsverken, regionala miljöcentralerna och arbetarskyddsdistrikten.

Regionförvaltningsverken främjar människornas grundläggande rättigheter och rättsskydd, tillgången till bastjänster, miljövården, en hållbar användning av miljön, den interna säkerheten samt en sund och trygg levnads- och arbetsmiljö inom sina respektive områden.

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea har hand om tillstånd och tillsyn samt forskning och utveckling inom läkemedelsområdet. Fimea tar också fram och förmedlar information för att åstadkomma effektivare läkemedelsförsörjning och läkemedelsbehandlingar.

Penningautomatföreningen PAF

Penningautomatföreningen samlar genom sin penningspelverksamhet in medel för att stödja finländska social- och hälsoorganisationer. PAF har ensamrätt att bedriva penning-, automat- och kasinospelverksamhet och att driva kasino i Finland.

Social- och hälsovårdsministeriet styr och övervakar PAF:s bidragsverksamhet, såsom arbetet med utdelningsförslag och bidragsplaner, utbetalning av bidrag samt övervakning av hur bidragen används.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Valvira

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) är den myndighet som ansvarar för tillstånden och tillsynen inom social- och hälsovården. Valvira styr regionförvaltningsverken och kommunerna i verkställandet av lagar och övervakar att lagarna efterföljs. Valvira styr och övervakar yrkesutbildade personer och organisationer inom hälso- och sjukvården i deras verksamhet samt handlägger klagomål som hänför sig till social- och hälsovården enligt en arbetsfördelning som fastställts med regionförvaltningsverken.

Valvira har också till uppgift att övervaka att medicintekniska produkter överensstämmer med kraven samt att främja en trygg användning av dem. Inom alkoholförvaltningen har Valvira till uppgift att bevilja tillstånd för alkoholnärning, övervaka aktörerna samt att styra andra tillstånds- och styrningsmyndigheter inom alkoholnärningen.

Strålskyddscentralen

Strålskyddscentralens verksamhet syftar till att skydda människorna, samhällsfunktionerna, miljön och de framtida generationerna mot skadliga effekter av strålning.

Strålskyddscentralen övervakar kärnkraftverk, kärnmaterial och kärnavfall samt användningen av strålning och radioaktiva ämnen inom hälso- och sjukvården, industrin, forskningen och undervisningen. Centralen utför också ständiga kontroller av strålningen i miljön.

Institutet för hälsa och välfärd

Institutet för hälsa och välfärd är en forsknings- och utvecklingsinstitution med uppgiften att främja befolkningens välfärd och hälsa, förebygga sjukdomar och sociala problem samt utveckla social- och hälsovårdstjänsterna. Institutet för hälsa och välfärd betjänar statliga och kommunala beslutsfattare, aktörer inom social- och hälsoområdet, organisationer, forskare och medborgare.

Institutet för hälsa och välfärd fungerar som statistikmyndighet inom sitt område och sörjer för kunskapsunderlaget inom sitt uppgiftsområde och för nyttiggörandet av det. Institutet för hälsa och välfärd genomför sina uppdrag genom forskning, uppföljning och utvärdering, utvecklingsarbete, påverkan genom sakkunskap samt genom myndighetsuppdrag och internationellt samarbete.

Arbetshälsoinstitutet

Arbetshälsoinstitutet är en tvärvetenskaplig forsknings- och sakkunniginrättning som verkar för att främja sunda och trygga arbetsförhållanden och arbetshälsa. Arbetshälsoinstitutet erbjuder lösningar för arbetslivets behov i form av forskning, utbildning, experttjänster och

kunskapsförmedling. Centrala samarbetsparter är arbetsplatser, arbetarskydds- och företagshälsovårdsmyndigheter, aktörer inom företagshälsovården, arbetarskyddsorganisationen på arbetsplatserna, högskolor och läroinrättningar samt frivilliga organisationer.

Kostnader och finansiering av den sociala tryggheten

Med social trygghet avses både socialservice och hälso- och sjukvårdstjänster samt penningförmåner.

De sociala utgifterna i Finland var

- 51,3 miljarder euro år 2009 (prognos)
- 48,6 miljarder euro år 2008.

År 2008 utgjorde de sociala utgifterna 26,3 procent av bruttonationalprodukten. Prognosen för år 2009 är cirka 30,5 procent, eftersom bruttonationalprodukten kraftigt minskade och de sociala utgifterna ökade till följd av den ekonomiska lågkonjunkturen. I Finland har socialutgifternas andel av bruttonationalprodukten legat något under EU-genomsnittet. De köpkraftsjusterade socialutgifterna per capita motsvarar EU-genomsnittet.

Socialutgifterna består huvudsakligen av utgifterna för

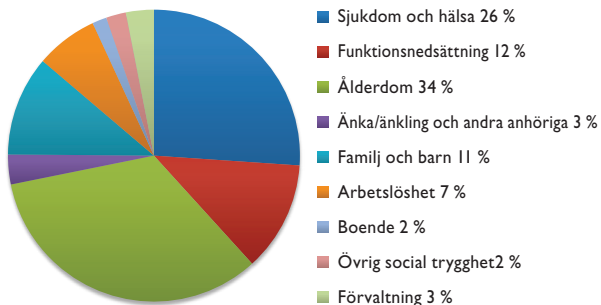
- pensionskydd
- ekonomiskt skydd under sjukdom
- utgifter för arbetslöshetsskydd samt
- kostnader för social- och hälsovårdstjänster som finansieras med skattemedel.

Den sociala tryggheten i Finland finansieras på följande sätt (år 2008):

- med arbetsgivaravgifter 38 procent
- de försäkrade betalar 11 procent.
- statlig finansiering 25 procent
- kommunal finansiering 19 procent.

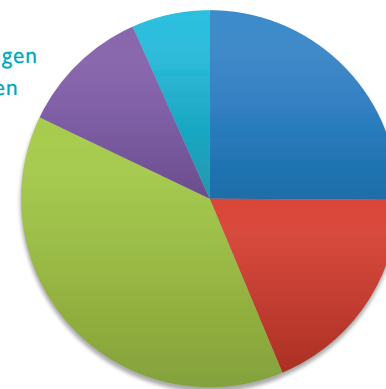
Resten, knappt 7 procent finansieras med intäkter från socialskyddsfonderna. I Finland svarar Institutet för hälsa och välfärd för statistikföringen av socialutgifterna.

Figur 1. Fördelningen av socialutgifterna per huvudgrupp 2008

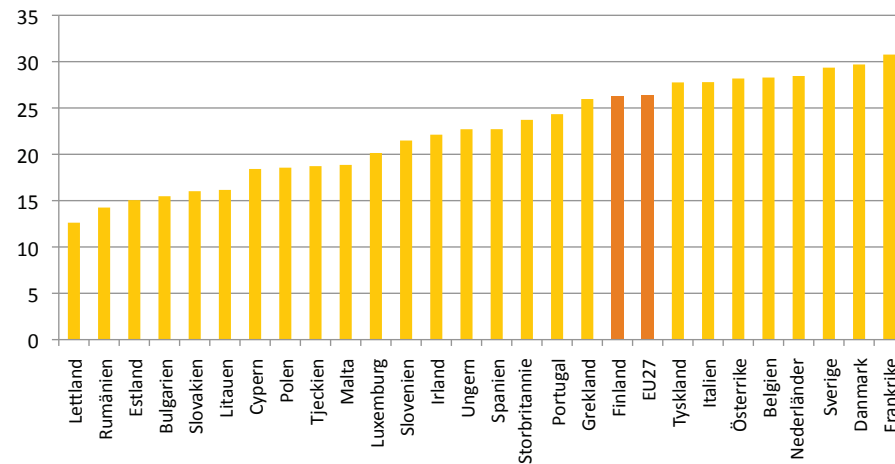

Figur 2. Totalfinansieringen av den sociala tryggheten i Finland år 2008

- staten 25 %
- kommunerna 19 %
- arbetsgivarna 38 %
- de försäkrade 11 %
- kapitalinkomster 7 %

Figur 3. De sociala utgifterna i relation till BNP i vissa EU-länder år 2008

Kostnader och finansiering

I Finland finansieras social- och hälsovården i huvudsak med skattemedel. Staten betalar statsandelar till kommunerna för finansiering av social- och hälsovården. Statsandelens storlek bestäms enligt kommunens invånarantal, åldersstruktur, arbetslöshetsgrad och vissa andra faktorer.

Kommunala utgifter och finansiering

Kommunernas utgifter för social- och hälsoväsendet var år 2009 cirka 18,6 miljarder euro. Summan utgjorde 55 procent av kommunernas totala kostnader.

De största utgiftsposterna var

- specialiserad sjukvård 5,1 miljarder euro
- tjänster för äldre och funktionshindrade 4,0 miljarder euro
- primärvård 3,8 miljarder euro
- barndagvård och stöd för vård av barn 2,5 miljarder euro

Statsandelarna för driftskostnader täckte år 2009 närmare 35 procent av utgifterna för kommunernas lagstadgade uppgifter. Klientavgifterna täckte cirka 6 procent av kostnaderna för social- och hälsoväsendet. Den resterande delen finansierades av kommunerna.

Genom klientavgifter finansierades år 2009

- 14 procent av barndagvården
- 17 procent av institutionsvården för äldre
- 14 procent av hemservicen
- 3 procent av primärvården
- 17 procent av tandvården

Utgifterna för och finansieringen av hälso- och sjukvård

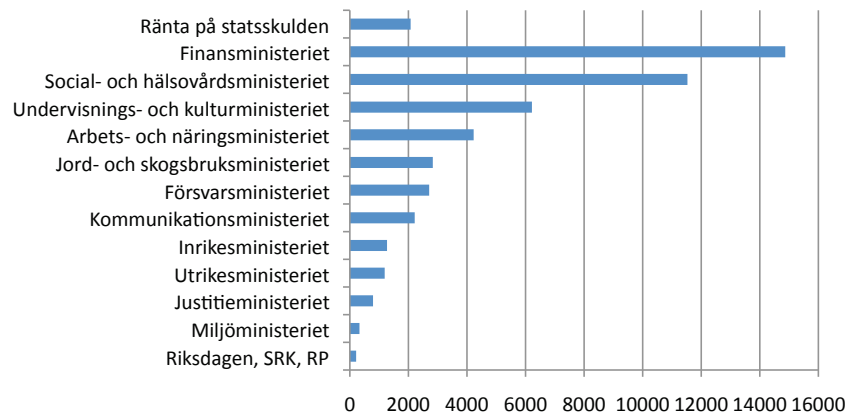
Utgifterna för hälso- och sjukvård uppgick år 2008 till cirka 15,5 miljarder euro eller 8,4 procent av bruttonationalprodukten. Andelen låg fortfarande under OECD-genomsnittet.

De största utgiftsposterna var

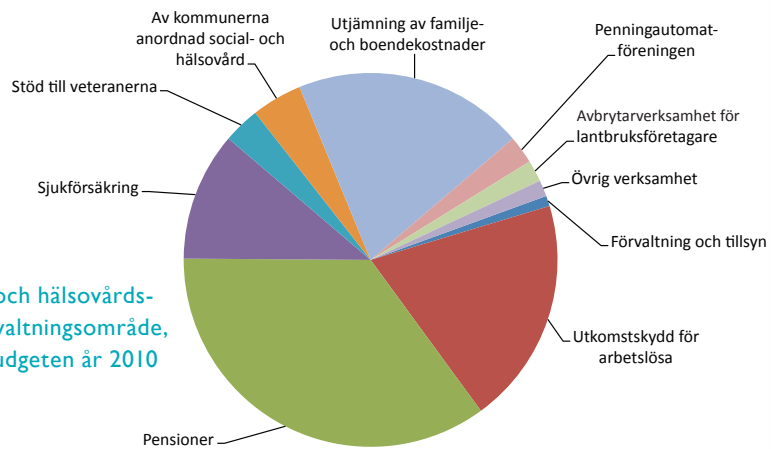
- specialiserad sjukvård 33 %
- primärvård 18 %
- tandvård 6 %
- företagshälsovård och studerandehälsovård 4 %
- läkemedel 14 %
- sjukförsäkringens ersättningar för privat hälso- och sjukvård 6 %
- institutionsvård för äldre 5 %
- investeringar 5 %
- övriga 8 %

År 2008 var finansieringsandelarna för hälso- och sjukvården följande:

- kommunerna 35 procent
- staten 24 procent
- sjukförsäkringen 15 procent
- hushållen 19 procent
- övriga privata (t.ex. försäkringsbolag) 6 procent.

Figur 4. Budgetekonomins utgifter per huvudtitel år 2010, totalt 50 474 mn €

Figur 5. Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde, utgifter i statsbudgeten år 2010

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

Telefon: (09) 16001 (Statsrådets växel)

Postadress: PB 33, 00023 Statsrådet

E-postadresser: fornamn.efternamn@stm.fi

Denna broschyr finns på social- och hälsovårdsministeriets webbplats
www.stm.fi/sv/publikationer

Beställningstjänst via e-post

Beställ social- och hälsovårdsministeriets senaste publikationer per e-post

- publikationer
- pressmeddelanden och webbnyheter
- Fokus-artiklar
- kommuninfo

Beställning per e-post på

www.stm.fi/tilauspalvelu

ISBN 978-952-00-3320-0 (inh.)

9 789520 033200